

بررسی دیدگاه پرستاران کرمانشاه در مورد آموزش مداوم سال ۱۳۸۱

رستم جلالی

کارشناس ارشد پرستاری عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه.

زمینه: با آموزش مداوم پرستاران می توانند به تغییرات سریع در سیستم بهداشتی پاسخ مناسب داده و مهارت های حرفه ای خود را افزایش دهند. آموزش مداوم همه فعالیت ها مانند خواندن یک مجله حرفه ای، کتاب های مرجع گوش دادن به یک سخنرانی و یا مشاهده یک پرستار در حین کار را شامل می شود این مطالعه دیدگاه پرستاران در مورد آموزش مداوم، منابع مورد استفاده و مشخصی کردن نیازهای آموزش مداوم انجام شد.

هدف: این مطالعه با هدف تعیین دیدگاه پرستاران در مورد آموزش مداوم، منابع مورد استفاده و نیازهای آموزش مداوم صورت گرفت.

روش: این پژوهش مطالعه ای توصیفی مقطعی است که توسط یک پرسشنامه استاندارد حاوی مشخصات دموگرافیک و سؤالاتی در رابطه با اهداف مطالعه، تعداد ۱۰۰ نفر از پرستاران مراکز آموزشی درمانی کرمانشاه مورد پرسش قرار گرفتند. پاسخ ها بر اساس مقیاس لیکرت بود و پس از جمع آوری داده ها شاخص های مرکزی و پراکندگی و آزمون مجذور کای جهت تجزیه و تحلیل داده ها استفاده شد.

نتایج: افراد تحت مطالعه ۳۷ مرد و ۶۳ زن با میانگین سنی ۳۴/۱۵ سال و میانگین سابقه کاری ۱۰/۹۷ سال بودند که ۳۶ درصد مجرد و ۶۴ درصد متأهل بودند میانگین ساعات اختصاص داده به آموزش مداوم در دو سال گذشته ۴۸/۸ درصد و ماهیانه ۵/۹ ساعت بود. پرستاران در موقع نیاز به دانستن مطلبی اکثراً (۶۵٪) از کتابهای مرجع استفاده می کنند و ۵۳٪ آنها نیز در کنفرانس شرکت کرده اند بطور کلی انگیزه شرکت در آموزش مداوم، موانع آموزش مداوم و حیطه های نیاز به آموزش مداوم را مهم تلقی کرده اند.

نتیجه گیری: اهمیت دادن به امر آموزش مداوم در پرستاری امری مهم بوده و برای افزایش انگیزه پرستاران و کاهش موانع می توان با افزایش تعداد پرسنل، کاهش حجم کاری، دخیل دادن شرکت در دوره های آموزشی در ارتقاء افراد و اختصاص دادن زمانهای خاص به امر آموزش مداوم اقدام کرد.

کلید واژه ها: آموزش مداوم، دیدگاه، پرستاران

مقدمه

آموزش مداوم پرستاری وسیله ای برای پرستاران است تا به تغییرات سریع در سیستم بهداشتی پاسخ مناسب داده و مهارت‌های حرفه ای خود را افزایش دهند (۱) زیرا دانش نیمه عمری تقریباً دو و نیم ساله دارد و پس از آن به روز نبوده و کهنه محسوب می شود (۲). همچنین با پیشرفت‌های سریع علمی و تکنولوژیکی در حوزه بهداشتی، آموزش‌های اساسی پرستاری فقط ده سال کارآیی دارد (۳).

در اکثر مطالعات انجام شده در زمینه آموزش مداوم پرستاری اثرات دراز مدت کارگاه‌ها، کنفرانس‌ها و سمینارها بر شرکت کنندگان مورد بررسی قرار گرفته است. در حالی که این مطالعات بدون ارزیابی پرستاران در رده درمانی و در طی ساعات کاری بدون ارزش خواهد بود لذا آموزش مداوم پرستاری بایستی همه فعالیت‌هایی را که افراد برای افزایش دانش و گسترش عملکرد استفاده می کنند پوشش داده و مورد ارزیابی قرار دهد.

طبق نظریه یادگیری بزرگسالان، یادگیری فعالیتی خودهدایتی است که نیازمند انگیزه، تمایل و کوشش توسط یادگیرنده است (۴). آموزش مداوم بخش تفکیک ناپذیری از فعالیت‌های هر سازمانی است که در طول پنج دهه اخیر به گونه ای چشمگیر در اکثر کشورهای دنیا مورد توجه قرار گرفته است. آموزش مداوم به عنوان یکی از مترقی ترین قوانین نظام جمهوری اسلامی ایران پس از طی مرحله آزمایشی به عنوان قانون در آمد. به موجب این قانون کلیه افرادی که در ارائه خدمات بهداشتی درمانی نقش دارند موظفند با طی دوره های آموزشی، ضمن حفظ عملکرد حرفه ای به ارتقای آن همت گمارند. آموزش مداوم کلیه فعالیت‌هایی مانند خواندن

یک مجله حرفه ای یا کتاب‌های مرجع، گوش دادن به یک سخنرانی و یا مشاهده یک پرستار در حین کار را نیز شامل می شود (۵). پرستاران جهت دستیابی به نیازهای آموزشی از روش‌های متنوعی استفاده می کنند. در مطالعه ای پرستاران اظهار داشتند که اغلب از مجلات و کتاب های مرجع به عنوان منابع استفاده می کنند، اگر چه در صورت نیاز فوری به یادگیری و دانستن مطلبی هم از پرسنل و هم از مواد آموزشی استفاده کرده اند. صاحب نظران در امر آموزش مداوم تاکید فراوانی بر همخوانی نیازهای جامعه با برنامه های آموزش مداوم دارند ولی اینکار بدلیل عدم اجرای برنامه های آموزش مداوم برای پرستاران انجام نشده است و پیشینه ای از مطالعه در زمینه آموزش مداوم پرستاری در ایران نیز موجود نیست. با وجود این که برنامه های مصوب بازآموزی که از سال ۱۳۶۹ به اجرا درآمده شامل بازآموزی برای پرستاران نیز بود ولی هیچ گاه به صورت مدون از سوی وزارتخانه به دفاتر پرستاری استانها ارائه نگردید. با این وصف بعضی مراکز پرستاری استانها ارائه نگردید. با این وصف بعضی مراکز پرستاری استانها (از جمله کرمانشاه) برنامه های بازآموزی را اجرا کردند در کرمانشاه نیز از سال ۱۳۷۷ به بعد سالیانه چندین برنامه بازآموزی در حیطه های مختلف اجرا شد، ولی این برنامه ها بر اساس نیاز سنجی از پرستاران نبود و تمایل پرستاران به شرکت در این دوره های آموزش مداوم و همچنین عوامل مخل در این راه و نهایتاً منابع موجود جهت آموزش مداوم مشخص نبود. لذا این مطالعه با هدف بررسی دیدگاه پرستاران درمورد آموزش مداوم و ارزیابی منابع مورد استفاده آنها، مشخص کردن نیازها و دلایل تمایل به آموزش مداوم طراحی و اجرا شد تا با ارائه نتایج آن گامی جهت بهبود مراقبت از بیماران برداشته

شود و مسئولین نیز با آگاهی نسبت به برگزاری برنامه‌های مورد نیاز کادر پرستاری، اقدام کنند.

روش کار:

این پژوهش یک مطالعه توصیفی مقطعی است که داده‌های آن توسط پرسشنامه ای که در مطالعات قبلی مورد استفاده قرار گرفته بود، جمع آوری گردید (۶). جهت تعیین روایی پرسشنامه از روش روایی محتوا از طریق نظر خواهی از همکاران هیأت علمی و جهت تعیین پایایی پرسشنامه از روش آزمون مجدد استفاده شد. پرسشنامه پس از تأیید روایی و پایایی در اختیار پرستاران شاغل در مراکز آموزشی- درمانی کرمانشاه در شیفت‌های مختلف قرار داده شد و پس از تکمیل، به فاصله یک روز جمع آوری گردید. پرسشنامه حاوی مشخصات دموگرافیک (سن، جنس، وضعیت تأهل، وضعیت استخدامی، رده شغلی، داشتن اضافه کاری و سابقه کار) و ۱۶ سؤال در رابطه با اهداف پژوهش شامل حیطه های انگیزه شرکت در آموزش مداوم (سه سؤال)، موانع آموزش مداوم (سه سؤال)، حیطه نیاز به آموزش مداوم (سه سؤال)، به روز بودن اطلاعات آموزش مداوم (یک سؤال)، منابع مورد استفاده در آموزش مداوم (دو سؤال) زمان اختصاص داده شده برای آموزش مداوم (دو سؤال) شرکت در کارگاه ها و سمینارها (یک سؤال) و تعداد مجلات مطالعه شده در ماه (یک سؤال) بود. ۹ سؤال اول بر اساس مقیاس پنج درجه ای لیکرت (از بی اهمیت تا فوق العاده مهم) تنظیم گردیده بود.

جامعه مورد مطالعه، پرستاران شاغل در مراکز آموزشی درمانی کرمانشاه بود که تعداد ۱۰۰ نفر از آنان با استفاده از روش نمونه گیری طبقه ای

(Stratified Sampling) انتخاب شدند. مراکز آموزشی درمانی کرمانشاه مشخص شد و با توجه به نسبت پرستاران در هر مرکز و حجم نمونه، سهم هر بیمارستان معین گردید. سپس از پرستاران بخش های مختلف و شیفت‌های مختلف بصورت تصادفی در هر بیمارستان نمونه گیری بعمل آمد. داده ها توسط نرم افزار SPSS و با استفاده از شاخص های مرکزی و پراکندگی و آزمون مجذور کای مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج مطالعه نیز جهت برنامه ریزی به امور درمان دانشگاه ارائه گردید.

یافته ها :

۳۷ نفر از افراد تحت مطالعه مرد و ۶۳ نفر زن بودند ۸۰ نفر از آنها پرستار رسمی و ۱۶ نفر طرحی و ۴ نفر بیمانی بودند از افراد تحت مطالعه ۲۲ سرپرستار، ۶۸ نفر پرستار بالینی و ۱۰ نفر به عنوان معاون سرپرستار انجام وظیفه می کردند. میانگین (انحراف معیار $\pm$) سن پرستاران $34/15 \pm 5/3$ و سابقه کار آنها $10/97 \pm 3/8$ سال بود. ۳۶ درصد افراد مجرد و ۶۴ درصد آنها متأهل بودند. ۵۸ درصد افراد علاوه بر ساعات موظف به اضافه کاری می پرداختند ولی ۴۲ درصد آنها اضافه کاری نداشتند. بطور متوسط طی دو سال گذشته $7/3 \pm 48/83$ ساعت را به آموزش مداوم اختصاص داده بودند. در پاسخ به یک سؤال در مورد تعداد مجلاتی که ماهیانه مطالعه می کنند (از لحاظ تنوع مجلات)، ۷۷٪ موارد اعلام داشتند که از هیچ مجله ای استفاده نکرده و میانگین استفاده برای خوانندگان مجله ۱/۹ مجله در هر ماه بود.

پرستاران در صورت احتیاج به دانستن مطلبی در ۶۵٪ موارد به کتابهای مرجع مراجعه می کنند و در ۳۷ درصد

برنامه های آموزش مداوم با اندک تفاوت بین حداقل ۳/۱۹ تا حداکثر ۳/۳۹ بود. در مورد اهمیت حیطه هایی که نیاز به آموزش مداوم دارد. بیشترین میانگین نمره $(\bar{X}=3/29)$ متعلق به "فرایند بیماری" و بعد از آن حیطه "روانی اجتماعی" $(\bar{X}=3/1)$ و کمترین میانگین مربوط به حیطه "روش های عملی" $(\bar{X}=2/95)$ بود. توزیع فراوانی میزان اهمیت انگیزه و موانع شرکت در آموزش مداوم و حیطه های مورد نیاز به آموزش مداوم در جدول ۳ نشان داده شده است.

موارد، سؤالات خود از پزشک بخش می پرسند (جدول ۱) ۶۸٪ پرستاران نیز در کنفرانس و ۵۷٪ آنها در کارگاههای برگزار شده شرکت کرده اند (جدول ۲). در بین انگیزه های شرکت در آموزش مداوم، عامل "بهبود مراقبت از بیمار" با میانگین ۳/۸۹ مهم تر از سایر موارد ارزیابی شده بود و بعد از آن "افزایش دانش حرفه ای" $(\bar{X}=3/62)$ قرار داشت. کم اهمیت ترین انگیزه شرکت در آموزش مداوم، "احساس نیاز به وسیله مافوق" شرکت در آموزش مداوم، "احساس نیاز به وسیله مافوق" بود. میانگین میزان اهمیت سه مانع شرکت در

جدول ۱: توزیع فراوانی منابع مراجعه پرستاران جهت یافتن پاسخ سؤالات خود

منابع	فراوانی هر منبع	بقیه منابع بصورت ترکیبی	جمع
پزشک	۱۱	۲۶	۳۷
همکار	۳	۱۱	۱۴
پرستار با سابقه	۹	۱۶	۲۵
مجله	۳	۷	۱۰
کتاب مرجع	۳۶	۲۹	۶۵
دستورالعمل بیمارستانی	۱	۲	۳

جدول ۲: فراوانی شرکت پرستاران در برنامه های آموزش مداوم

نوع برنامه	فراوانی هر برنامه	بقیه دوره ها بصورت ترکیبی	جمع
کارگاه	۱۴	۴۳	۵۷
سمینار	۱۴	۲۶	۴۰
کنگره	۶	۱۸	۲۴
کنفرانس	۲۳	۴۵	۶۸
هیچکدام	۹		۹

جدول شماره ۳: توزیع فراوانی میزان اهمیت انگیزه شرکت، موانع شرکت و حیطه نیاز به آموزش مداوم از دیدگاه پرستاران شاغل در

مراکز آموزشی- درمانی کرمانشاه

عبارت	بی اهمیت	نه چندان مهم	مهم	بسیار مهم	فوق العاده مهم	مجموع
افزایش دانش حرفه ای بهبود مراقبت از بیمار احساس نیاز بوسیله مافوق	۰	۲۱	۲۷	۲۱	۳۱	۱۰۰
	۲	۳	۲۴	۴۶	۲۵	۱۰۰
	۹	۳۵	۳۲	۱۷	۷	۱۰۰
شیفت کاری عدم اطلاع از زمان و مکان زمان انجام آموزش	۴	۲۴	۲۲	۲۹	۲۱	۳/۳۹
	۱	۳۱	۳۴	۱۶	۱۸	۳/۱۹
	۲	۲۸	۳۱	۲۶	۱۳	۳/۲۰
فرایند بیماری روش های عملی روانی اجتماعی	۳	۱۹	۳۶	۳۰	۱۲	۳/۲۹
	۹	۳۲	۲۴	۲۵	۱۰	۲/۹۵
	۵	۲۷	۳۲	۲۵	۱۱	۳/۱۰

۹۳٪ پرستاران بدست آوردن دانش حرفه ای را دلیل شرکت در برنامه های آموزش مداوم و ۸۲٪ نیز بهبود مراقبت از بیماران را دلیل عمده شرکت خود در برنامه های آموزش مداوم دانسته اند و تنها ۲۷٪ احساس نیاز توسط ما فوق را دلیلی برای شرکت در این برنامه ها ذکر کرده اند (۶). در مطالعات دیگر نشان داده اند که این برنامه ها با هر انگیزه ای می تواند باعث تغییرات رفتاری ، عملکردی مداخله ای و آموزش در پرسنل شوند (۹). دانشجویان پرستاری نیز ایجاد خود مختاری و خلاقیت را با شرکت در فرصتهای مطالعاتی بعنوان انگیزه خود بیان داشته اند (۱۰). به نظر می رسد که انگیزه شرکت پرستاران بیشتر بهبود فعالیتهای عملی و مراقبتی از بیماران می باشد تا بدانوسیله بیماران از کیفیت مراقبت بهتری برخوردار شوند و کما اینکه این با فلسفه وجودی پرستاری نیز هماهنگ است.

بررسی موانع شرکت در برنامه های آموزشی نشان داد که میانگین پاسخها برای هر سه مانع ذکر شده تقریباً

در بررسی رابطه مشخصات دموگرافیک با انگیزه شرکت، موانع شرکت و حیطه نیاز به آموزش مداوم فقط در مورد عوامل انگیزشی ارتباط معنی داری مشاهده گردید ($p < 0/05$).

بحث و نتیجه گیری :

نتایج نشان داد که پرستاران تمایل خود را برای آموزش مداوم نشان داده اند و انگیزه این تمایل را بیشتر بهبود مراقبت از بیمار دانسته اند و احساس نیاز به وسیله مافوق و مدیران پرستاری را کمتر دخیل دانسته اند (جدول ۳) پرستاری امروزه پرستاری را کل نگر و به عنوان بهبود عملکرد در رابطه با ابعاد بیولوژیک ، روانشناختی ، اجتماعی و بعد روحی روانی افراد می داند (۷). مطالعات بیانگر آن است که پرستاران احساس می کنند قضاوت در مورد آنها بیشتر مربوط به توانایی آنها در انجام مراقبت و کار عملی است و توانایی تفکر آنها در مورد چگونگی مراقبت زیاد مهم به نظر نمی رسد (۸). در مطالعه ای نیز

در مورد نتیجه آموزش و دادن از خورده باشد (۱۴). در مطالعه ای نیز ۷۸ درصد افراد نیاز به آموزش در زمینه روشهای عملی، بیش از پنجاه درصد (۵۳٪) در زمینه روانی، اجتماعی و ۵۶٪ نیز در زمینه فرآیند بیماری، نیاز خود را به آموزش مداوم داشته اند (۶). اولین ایده در هر آموزش مداومی بهبود مهارتهای عملی در بالین و افزایش دانش در قسمتهای مختلف می باشد (۱۵). بعد روحی روانی بیماران و نیز توجه به نقش آنها در بهبودی بیماری قابل توجه و نیازمند توجه بیشتر است (۷). صاحب نظران معتقدند که تحصیلات دانشگاهی به طور کافی پرستاران را برای انجام مراقبت های عملی آماده نکرده و نیازمند آموزش در این زمینه هستند (۱۶).

همچنین آموزش مداوم پرستاری نیز در صورتی موفقیت آمیز است که افراد را برای انجام پرستاری در همه حیطه های ماهر و دارای اعتبار نماید.

به روز بودن اطلاعات آموزش مداوم مسئله مهم در آموزش مداوم می باشد و شاید به نوعی فلسفه آموزش مداوم قدیمی شدن اطلاعات شخصی می باشد چراکه ارتقای حرفه ای به عنوان وظیفه ثانویه دانشگاه ها و مؤسسات در نظر گرفته می شود و بایستی افراد را برای ارتقاء به مدارج بالاتر یاری دهد (۱۷).

افزایش اطلاعات حرفه ای، افزایش آگاهی از ایده های جدید در رشته و بهبود عملکرد در بالین از منافع آموزش مداوم بوده و در صورتیکه این اطلاعات تکرار اطلاعات قبلی باشد مفید به فایده نخواهد بود (۱۱) ..

ساعات اختصاص داده شده برای آموزش مداوم در مقایسه با مطالعات دیگر بسیار کم می باشد در مطالعه پراتر (Prater) پرستاران بیش از ۲۰ ساعت را در ماه به آموزش مداوم اختصاص داده اند (۱۱). ولی در مطالعه ای ۵۷ درصد شرکت کنندگان کمتر از ۳ ساعت و ۲۹٪ بیش از

مشابه می باشد و تقریباً پرستاران موانع رادر یک حد دانسته اند اگرچه شیفت کاری مانع عمده ای بوده است در مطالعه ای تحت عنوان نظرات پرستاران در مورد آموزش مداوم، موانع آموزش مداوم را هزینه زیاد، صرف وقت، ناآگاهی از زمان برنامه و عدم حمایت مدیران دانستند (۱۱) و در مطالعه دیگر ۶۸ درصد افراد عامل شیفت کاری و ۶۵ درصد زمان انجام آموزش مداوم و ۲۰ درصد عدم آگاهی از زمان و مکان را بعنوان موانع برشمرده اند (۶).

برادی آگاهی دادن به پرستاران و آمادگی آنها برای آموزش مداوم را ضروری می داند (۱۲) فشارکاری و نیز همچنین ایجاد فشار کاری برای همکاران در زمان شرکت در آموزش مداوم را بعنوان مانع شرکت در آموزش مداوم نیز ذکر شده است (۱۳).

به نظر می رسد که برنامه های آموزش مداوم بدون هماهنگی با مدیران پرستاری بیمارستانها و همچنین پرستاران انجام می گیرد. زیرا با توجه به میانگین نمرات عدم آگاهی از زمان و مکان و همچنین زمان انجام آنرا مهم تلقی کرده اند.

ارزیابی پرستاران از حیطه ای که نیاز به آموزش مداوم دارند بر این است که حیطه فرآیند بیماری مهمترین مسئله برای آنها می باشد همچنین حیطه روانی اجتماعی و حیطه روشهای عملی نیز مهم تلقی شده اند. ردمن (Redman) کارآیی بالینی و حل مشکل توسط پرستاران رامرهون همراهی آنان با آموزشهای ضمن خدمت و دستیابی به مهارت ها، دانش و خلاقیت را نتیجه شرکت در برنامه ضمن خدمت می داند و معتقد است که بایستی برنامه ها در سه حیطه تجارب ضمن خدمت بالینی ابراز توانایی در حیطه های مانند نوشتن مقاله، اجرای سخنرانی و نهایتاً هم فکری و هم صحبتی با همکاران

مهمی هستند که باعث می‌شوند پرستاران ساعات کمی را به آموزش مداوم اختصاص دهند و همچنین از منابع کمتری استفاده کنند و از طرفی تقریباً هم سطح بودن معلومات پرستاران و هم درجه بودن آنها بعنوان عاملی برای پرسش سؤالات احتمالی از پزشک و یا مراجعه به کتاب‌های مرجع می‌باشد مشکلات اقتصادی و بالتبع داشتن اضافه کاری اجباری نیرو و انرژی پرستاران را کم کرده و فراغ خاطر برای شرکت در برنامه‌های آموزش مداوم ایجاد نمی‌کند. کاهش ساعات کار پرستاران، اختصاص دادن روزهای خاص (چندروز در ماه) به آموزش مداوم و ارزشیابی کیفی و کمی کار پرستاران و دخالت دادن این ارزش گذاری در ارتقاء پرستاران می‌تواند راهکارهای مناسبی برای تمایل بیشتر به برنامه‌های آموزش مداوم باشد. اگرچه مطالعات بیشتری در رابطه با آموزش مداوم مورد نیاز می‌باشد.

سپاسگزاری:

پژوهشگر مراتب تشکر خود را از کلیه پرستاران شرکت کننده اعلام می‌کند که بدون همکاری آنها این تحقیق امکانپذیر نبود.

شرکت کنندگان بیش از سه ساعت و ۱۴ درصد نیز هیچ مطالعه ای نداشتند و ۸۲٪ شرکت کنندگان از هیچ منبعی برای آموزش مداوم استفاده نمی‌کنند (۶). این در حالی است که در این مطالعه نیز ۷۷٪ افراد از هیچ مجله ای استفاده نمی‌کنند و در صورت نیاز به دانستن مطلبی معمولاً به کتابهای مرجع (۶۵٪) استفاده می‌کنند و در ۳۷٪ موارد نیز از پزشکان بخش سؤالی می‌کنند. در مطالعه لیفر (Leifer) نیز بیش از ۵۰٪ شرکت کنندگان بیش از ۱۰ روز را به آموزش مداوم اختصاص داده اند و ۷۳٪ از آنها این دوره را در یک دانشکده یا یک مؤسسه خصوصی گذرانده اند و ۳۸٪ نیز مطالعه در منزل را به عنوان روش آموزشی مداوم انتخاب کرده اند و ۳۵٪ نیز با شرکت در کنفرانس‌ها در برنامه‌های آموزشی مداوم شرکت کرده اند (۱۳). و نهایتاً در مطالعه ای ۸۴٪ موارد پرستاران با سابقه را بعنوان منبع پرسش انتخاب کرده اند و زمانی که اطلاعات مربوطه فرایند بیماری مطرح می‌باشد بیشتر از کتابهای مرجع استفاده می‌شود (۶).

به نظر می‌رسد انجام کار زیاد در بخش، کمبود پرسنل و نبودن معیار ارزش گذاری برای کار پرستاران عوامل

منابع:

- 1) Waddell D. Why do nurses participate in continuing education: a meta- analysis. J. Contin Educ Nurs 1993; 24(2) : 52-6 .
- 2) Williams BV. Breaking the space time barrier: the assessment and development of professional theory and practice 1st ed. Seattle: University of Washington; 1976:281-93..
- 3) Gilles DA, Pettengill M. Retention of continuing education participant J Contin Educ Nurs 1993; 24(1): 17-22 .
- 4) Urbano MT, Jahns IR. A conceptual framework for nurses' participating in continuing Education. J Contin Educ Nurs 1988; 19(4): 182-6.
- 5) Carpenito LJ. Mandatory updating: a lifetime commitment. Nurse Times 1991: 87(48): 53-5
- 6) McDiarmid S. Continuing nursing education: what resources do bedside nurses use? J Contin Educ Nurs 1998; 29 (6): 267-73 .

- 7) Lemmer C. Teaching the spiritual dimension of nursing care: A survey of US baccalaureate nursing program. *J Nur Educ* 2002; 41(11): 482-90 .
- 8) Street AF. *Inside nursing :a critical ethnography of clinical nursing practice 2nd* NewYork: state university press; 1992.
- 9) Cantillon P, Jones R. Does continuing medical education in general practice make difference? *BMJ* 1999; 318(8) : 1276-9 .
- 10) Johnsen V, Barra JM. Student's perceptions of change. *J Nurs Educ* 2002; 41(8): 357-9.
- 11) prater L. Neatherlin JS. Texas nurses respond to mandatory continuing education. *J contin Educ Nurs* 2001; 32(3): 126-32.
- 12) Brady D, Hyde A. Certificate- trained staff nurses perceptions of the changes in nursing education in Ireland from certificate to diploma level. *J Contin Educ Nurs* 2002; 33(5): 231-7.
- 13) Leifer D. Do you have a plan? *Nursing Standard* 2002; 16(41): 14-7 .
- 14) Redman RW, clark L. Service learning as a model for integrating social justice in the nursing curriculum. *J Nurs Educ* 2002; 41(10): 446-9 .
- 15) Brooks EL, Fletcher K, Wahlstedt PA. Focus group interview: assessment of continuing education needs for the advanced practice nurse. *J Contin Educ Nurs* 1998; 29(1): 27-31.
- 16) Fitzpatrick JJ. who should teach advanced practice nursing? *Nurs Educ Perspect* 2002; 23(6): 277 .
- 17) Kuramoto AM. A descriptive study of continuing nursing education programs in academic settings . *J contin Educ Nurs* 1998; 29(2): 66-72 .

The survey of nurses' viewpoints on Continuing Nursing Education In the teaching hospitals in Kermanshah, 2002

Rostam Jalali MS.*

Master of Nursing, Lecturer of Kermanshah University of Medical Sciences

Background: Continuing Nursing Education (CNE) is considered as proper reply to the rapid changes in health care delivery and promoting professional standards of current practice among the nurses. It is an active process that can take place through a variety of activities such as reading the professional journals or textbooks, listening to the lectures, or observing other nurses practicing.

Objectives: This study was conducted to investigate the nurses' opinion about continuing nursing education, and to determine the educational resources as well as nurses' educational needs.

Methods: This descriptive cross-sectional study was conducted in the teaching hospitals in Kermanshah. For data collection, a questionnaire based on five item likert scale was distributed among one hundred nurses who participated in this study.

Results: 37% of the participants were male and 63% were female and their mean age was 34.15 years old. They experienced nursing for more than ten years (10.97). 36% of them were single and 64% were married. "To improve patient care" was considered as the most important factor to take part in continuing education programs ($\bar{x}=3.89$). "Obstacles to participation" indicated similar importance with a low difference (the lowest mean=3.19 and the highest mean=3.39). "Disease process" was mentioned as the most important field requiring continuing education ($\bar{x}=3.1$).

Conclusion: Continuing education should play an important role in nursing. To increase nurses' motivation and decrease the obstacles, we recommend increasing the personnel number, decreasing workload, considering workshop participation as factors of job improvement and allocating special times to education.

Key words: continuing nursing education, resources, motivation, obstacles

* **Correspondence:** Nursing and Midwifery School, Kermanshah, Iran

•Tel: 08314290263 •Fax: 0831770007 •Email: ks-jalali@yahoo.com